

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 09-02-2022 r.

Marcin Wiącek

V.511.214.2022.EG

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Minister Finansów
via ePUAP

Wielce Szanowny Panie Premierze

w nawiązaniu do dotychczas sygnalizowanych przeze mnie obszarów problemowych¹ w związku z wejściem w życie reformy podatkowej dokonanej w ramach Polskiego Ładu², pragnę odnieść się do sytuacji osób, które otrzymują środki pochodzące z 1% podatku przekazywanego przez podatników na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Problem wynika z tego, że w efekcie zmian wprowadzonych przez Polski Ład, tj. zwiększeniu kwoty wolnej od podatku do 30.000 zł oraz podniesieniu drugiego progu skali podatkowej do 120.000 zł³, część podatników zapłaci podatek w niższej wysokości lub też podatek ten w ogóle nie wystąpi. Oczywiście skutek ww. zmiany jest korzystny dla tej grupy obywateli, jednakże nie pozostaje bez wpływu na sytuację beneficjentów 1% podatku przekazywanego na rzecz organizacji pożytku publicznego. W konsekwencji bowiem może się okazać, że osoby potrzebujące, które dotychczas korzystały z tej formy wsparcia, otrzymają znacznie niższe środki.

Instytucja 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego zasadniczo uregulowana jest w art. 45c ustawy o PIT⁴. Stosownie do treści art. 45c ust. 1 ustawy o PIT, naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo dla złożenia zeznania podatkowego, na wniosek, przekazuje na rzecz jednej organizacji pożytku publicznego działającej

¹ Wystąpienia w sprawie skutków Polskiego Ładu dla emerytów (V.511.77.2022), dla osób samotnie wychowujących dzieci (V.511.5.2022), w sprawie przekroczenia delegacji ustawowej przy wydaniu rozporządzenia mającego niwelować niedoskonałości Polskiego Ładu (V.511.221.2022).

² Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105, z późn. zm.).

³ Nowelizacja art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm. – dalej: „ustawa o PIT”).

⁴ Podobne uregulowanie znajduje się w art. 21b ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1993, z późn. zm.).

na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego, wybranej przez podatnika z wykazu, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego, kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego wynikającego: z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo z korekty zeznania, jeżeli została ona dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego, po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół. Rozwiązanie to w polskim systemie podatkowym funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2004 r.

Z informacji Ministerstwa Finansów dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2021 r. wynika, że przekazania 1% należnego podatku, wynikającego z rozliczenia za 2020 r., na rzecz organizacji pożytku publicznego dokonało 15,3 mln podatników. Natomiast w 2021 r. organizacje pożytku publicznego otrzymały łącznie tytułem 1% należnego podatku wynikającego z rozliczenia za 2020 r. środki w wysokości 972,7 mln zł⁵.

W praktyce z instytucji tej korzysta szeroki krąg podmiotów, m.in. są to osoby walczące z różnymi, ciężkimi chorobami (np. nowotworowymi, mukowiscydozą, stwardnieniem rozsianym), także borykające się z niepełnosprawnościami, upośledzeniem umysłowym, osoby niewidome, czy też podopieczni hospicjów. Środki zgromadzone na subkontach organizacji pożytku publicznego wykorzystane są na dofinansowanie kosztów leczenia, rehabilitacji, transportu oraz wydatków związanych z codziennym funkcjonowaniem osób potrzebujących.

Co istotne, w ramach zapowiedzi prasowych dotyczących korekt koniecznych do wprowadzenia w Polskim Ładzie wskazano, że w związku z zaistniałą sytuacją zostanie zapewnione wyrównanie dla organizacji pożytku publicznego. Według doniesień medialnych, system organizacji pożytku publicznego ma mieć zagwarantowane, że począwszy od 2023 r. za rok podatkowy 2022 i kolejne – suma korzyści z 1% podatku nie będzie niższa niż za 2021 r.⁶

Ponadto, w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pojawiła się informacja o projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (UD347)⁷, jednak jeszcze bez szczegółów. Ogólnie wskazano, że rozwiązania planowane w projekcie realizują główne postulaty

⁵ <https://www.gov.pl/web/finanse/1-procent-podatku-dla-opp>

⁶

https://twitter.com/PremierRP/status/1484497254631325702?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Cwterm%5E1484497254631325702%7Ctwgr%5E%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.rp.pl%2Fpraca-emerytury-i-renty%2Fart19312761-morawiecki-zapowiada-korekty-w-polskim-ladzie

⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/wplip-rm>

społeczne związane z wejściem w życie Polskiego Ładu w obszarze podatków oraz ubezpieczeń zdrowotnych.

Mając na uwadze powyższe, stosownie do treści art. 16 ust. 1 oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 poz. 627, z późn. zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, jaki konkretnie kształt będą miały zapowiadane zmiany legislacyjne w sprawie rozwiązań, ukierunkowanych na zrekompensowanie negatywnych skutków dla beneficjentów 1% podatku przekazywanego na rzecz organizacji pożytku publicznego, a także proszę o wskazanie, czy zmiany te będą zawarte w ww. projekcie UD347.

Uprzejmie proszę o pilne przedstawienie stanowiska.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/